

Salon kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta

Kaupunginhallitus 10.03.2025 § 96
228/03.00.00.00/2025

Valmistelija

hankintapäällikkö Päivi Kohvakka, paivi.kohvakka@salo.fi, 02 778 5011,
vt. talousjohtaja Maria Kulmala, maria.kulmala@salo.fi, 02 778 4017,
elinvoimajohtaja Mika Mannervesi, mika.mannervesi@salo.fi, 02 778 5001

Tausta ja tavoitteet

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 20.2.2024 työryhmän valmistelemaan hankintalain muutoksia pääministeri Petteri Orpon hallituksen hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmä päätti työnsä 30.11.2024 ja luovutti hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksensa työ- ja elinkeinoministeriölle tammikuussa 2025.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Esityksellä pyritään lisäämään erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin tarjouskilpailuihin sekä parannetaan hankintojen vastuullisuutta ja edistetään huoltovarmuuden ja turvallisuuden toteutumista myös sopimuskauden aikana. Ehdotuksella parannetaan myös hankintojen valvontaa.

Lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026.

Lausuntopalaute on muun ohella myös tärkeä osa varsinaisen hallituksen esityksen valmisteluun kuuluvaa vaikutusarviointia. Lausuntoa pyydetään erityisesti hankintojen valmistelusta ja sidosyksiköiden käytön rajoituksesta sekä niitä koskevien muutosehdotusten vaikutuksista.

Hankintayksiköitä edustavia lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti mietinnön lakiehdotusten vaikutuksista hankintayksiköiden hallinnolliseen taakkaan, palvelujen järjestämistapoihin sekä käytännön hankintatoimeen.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 11.3.2025
Lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Lausunto

Hallitus pyrkii parantamaan julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvaamaan laadukkaat julkiset palvelut, mikä on hyvä tavoite. Myös hankintalain määräysvalta vaatimuksen selkeyttäminen ja markkinoiden toimivuuden parantaminen ovat hyviä pyrkimyksiä.

Ehdotetut toimenpiteet eivät kuitenkaan tue näiden tavoitteiden saavuttamista, vaan ne heikentävät kuntien tehokkuutta, nostavat kustannuksia ja lisäävät hallinnollista taakkaa. Sääntelyn ja byrokratian lisääminen vähentää yritysten halukkuutta osallistua julkisiin tarjouskilpailuihin.

Lausuntoluonnos on rakennettu niin, että se vastaa lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin. Lausuntoluonnos kokonaisuudessaan on esityslistan liitteenä.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.</p> <p>Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.</p>
Päätös	<p>Jäsen Anu Aaltonen ehdotti Anna-Leena Yli-Jaman kannattamana seuraavaa:</p> <p>Lisätään sivun 1 ensimmäisen virkkeen ” Hankintalakiin ehdotetut muutokset eivät todennäköisesti tuo säästöjä kunnille, vaan lisäävät kustannuksia” perään: Alueen elinvoiman kannalta voidaan saavuttaa hyötyjä.</p> <p>s. 9, nykyinen lause: "Muutoksesta ei todennäköisesti seuraisi taloudellisia tai muita hyötyjä, vaan muutokset ainoastaan lisäävät hallinnollista taakkaa ja aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia. " Muutetaan muotoon: "Kaupunkiorganisaatiolle muutoksesta ei todennäköisesti seuraisi taloudellisia tai muita hyötyjä, vaan muutokset lisäävät hallinnollista taakkaa ja aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia. Sen sijaan kaupungin ja talousalueen elinvoiman näkökulmasta voidaan saavuttaa taloudellisia hyötyjä markkinoiden avautumisen myötä."</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Aaltosen ehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.</p> <p>Suoritetussa äänestyksessä Esittelijän pohjaehdotus sai 3 JAA ääntä (Paassilta, Keto-Oja, Anttila) Jäsen Aaltosen ehdotus sai 9 EI ääntä (Nummentalo, Riski, Friberg, Aaltonen, Huittinen, Härri, Lundén, Olkinuora, Yli-Jama) Tyhjä 0 (-) Poissa 1 (Alaranta)</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli äänin 3 - 9 jäsen Aaltosen vastaehdotus.</p> <p>Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.</p>
Tiedoksianto	Valmistelija: lausunnon viemiseksi lausuntopalveluun